

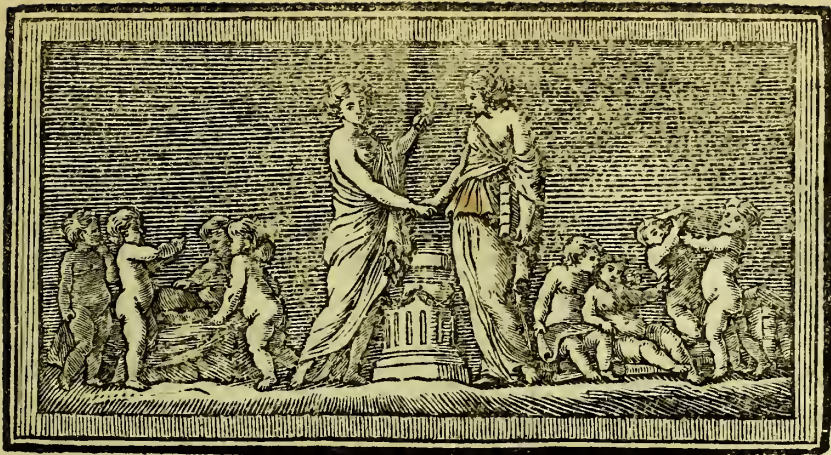
ILLUSTRISSIMO , SPECTATISSIMO VIRO ,
 BENEFICENTISSIMO MÆCENATI
 D. D. L E N O I R ;
 REGI A SANCTIORIBUS CONSILIIS ,
 VIGILANTISSIMO SECURITATIS URBANÆ CUSTODI ,
 PRO TOT TANTISQUE IN SE COLLATIS BENEFICIIS
 HOS QUALESUMQUE LABORUM SUORUM FRUCTUS
 OFFERT , DICAT ET VOVET

OBSEQUENTISSIMUS ,
R. A. Saguer Desperrière.



Digitized by the Internet Archive
in 2016

<https://archive.org/details/b22414836>



D E

L U E V E N E R E A
I N R E C E N S N A T I S .



P O S I T I O N E S
A N A T O M I C O C H I R U R G I C Æ .

Q U O T I D I A N A , simul & luctuosâ nimis constat experientiâ plurimos à sanguine paterno in progeniem derivari morbos ; sic imprægnatur vitiosâ labe intima illius constitutio , vitæque fit ingratum munus , & onus admodum grave ac molestum. Hæreditariæ autem illæ affectiones non eâdem intensitate vigent , non eâdem adhærent tenacitate.

Debellantur quædam solis naturæ viribus quas feliciter juvat idonea vitæ ratio, & promovet ætas firmior; sic ipsos inter œconomix animalis recessus perit iners strumosus, scorbuticus, arthriticus, seu rheumaticus humor. Non ita de viru venereo. Hic amarus impuræ libidinis fructus innocua mutui amoris pignora corrumpit radicitus, & majores edit strages, nisi salutari manu compescatur illius tumultus.

Accuratæ defunt observationes quibus natura luis venereæ victrix proclametur (1). Docet nos, frequentior artis usus indomitum illud virus quandòque à propria indole fieri degener, & variâ obduci larvâ, undè dejiciuntur in errorem incauti vel inexpertes. Itaque experienciâ duce, naturam in morbo venereo à parentibus transmissio feliciter propugnando minimè idoneam fateamur, & necessarium artis auxilium invocemus.

Sed, proh dolor! beneficam Chirurgi manum, ut ita dicam, vinciunt, mendax symptomatum indoles, infantulorum temperies imbecillior, & major remedii apti energia: sic recens natis miasmate venereo afflatis, ad hodiernum usque diem, sæpius incassum tentata, imò exitiosa habita est curatio.

Medicinæ & Chirurgiæ Annales pervolventi hinc & indè occurrunt observationes quædam, & annotationes raræ, tùm de Diagnosi innati istiusce morbi, tùm de variis modis quibus existit mutuum & crudele lactantes inter & nutritos venereæ luis commercium, tùm de diversa illius curandi methodo (2);

(1) Vide Fabre, Traité des malad. vénér. tom. 1, pag. 37.

(2) Vide Nicol. Massa, de morbo Neapolit. lib. 1. & 2. Lugd. 1536.

Les Œuvres de Paré, 1607.

La Chirurg. de Guilleméau, 1647.

Harris, de Luc Venercâ.

ineunte seculo , nondùm promulgata fuerat doctrina ratione & experienciâ comparata. Inter remedia utilia, noxia , vel frustanea hærebat anceps Chirurgi manus.

Attamen lapsu temporis exspatiatur artis nostræ gyros de morbi venerei ætiologiâ , de symptomatibus quibus in recens natos monstrum illud debachatur , necnon de præstantiori modo hydrargiri apud eos administrandi (1).

Nonnulli existimârunt practici infantulos labe venereâ pollutos , unâ cum nutricibus methodo communi esse subjiçendos. Recta quidem illa opinio , sanum iudicium ; nulla autem hujusce methodi , facilis , simplicis , juxtâ naturæ votum habitæ , confirmata praxis , nulla ei favebat publica institutio.

Plaudamus ætati nostræ , plaudamus vigili studio , sapienti-que beneficio illustrissimi viri qui res urbanas tam feliciter prosequitur ! Quo duce & auspice , surgit ædificium publicum in quo providetur humanitatis bono , simul & artis salutaris incremento.

Audiunt omnes mulieribus , sive prægnantibus , sive puerperis , syphilide inquinatis , novum apertum esse Hospitium in quo infortunati earum pueruli unâ cum lacte materno sugunt alimentum & medicamen , in quo nutrices prætio conductæ suppeditant succum nutritium simul & antivenereum recens

(1) Vide Astruc , de morbis venereis , lib. iv , cap. v.

Mauriceau , *Traité des maladies des Femmes grosses* , chap. xi ,

De la cure de la maladie vener. des petits enfans ,
tom. 1 , p. 518.

Levret , *l'Art des Accouch.* troisième édition , p. 267.

Fabre , tom. 2 , p. 265.

M. Nils Rosen , *Traité des maladies des Enfans* , traduit par

M. le Fevre de Villebrune , D. M. p. 560.

natis è Nosocomio dicto, *l'Hôpital des Enfants-Trouvés*, vel ex alio loco adventitiis (1).

In hoc tam felici hospitio necessarium apti cujuscunque medii suppellectile adduxit beneficentia; & jam incœpti successus ampliores jubent auspicari. Hic naturæ interrogandæ frequentior datur occasio, hic accuratarum scatet fons genuinus observationum, undè salutare rivi in miserrimam sobolem decurrere amabunt. Congestis ità plurimis hâc eâdem de re observationibus, certior, faciliior & promptior luis venereæ congenitæ Diagnosi, Prognosi, necnon curationi aperienda est via. Utinam bonorum omnium votis annuat hæc nostra dissertatio quam proponendam hodiè suscipimus, & quæ momenta duo offert adimplenda!

1°. Quænam diagnostica morbi venerei in recens natis symptomata?

2°. Quænam præstantior curationis methodus?

Cum verò symptomata venerea externis præsertim partibus inhæreant, cuti scilicet, textui cellulari & glandulis, singulum quodque organum leviter Anatomix penicillo venit delineandum.

E X A N A T O M I A.

OMNES corporis partes communibus involvuntur tegumentis quorum, juxtà recentiores, duplex instituitur divisio, in cutem nempe, & membranam cellularem aut adiposam.

Cutis miro quidem, sed extricatissimo conflata artificio, vasculari, nerveo & membraneo implicatur intertextu cui corii

(1) Vide *Hospice des pauvres Enfants nouveaux nés, atteints du mal vénérien*, broch. in-4°, par M. Colombier.

nomen assignârunt Anatomici. Non eadem ubiquè densitas, non eadem textura, modò crassior, modò rarior. Extensionis & coarctationis capax varias imò & oppositas subit vices, ut in obesitate, graviditate, hydrope & emphysemate, aliundè in macie & marasmo, &c.

Diversi generis quamplurima vasa offert cutis. È spectabili venarum & arteriarum connubio plexus oritur vasculosus, evidentior tamen in genis, ubi liliis miscentur rosæ. Exteriori cutis superficiei adhæret membrana tenuis, perlucida, innumeris perforata poris, & nullo sensu donata, quæ dicitur epidermis.

Structuram attentè perpendenti minutissimæ solo intuitu apparent lamellæ, squammosæ, densissimæ, attamen spongiosæ, undè non rarò spissior evadit epidermis; quod plurimi evidenter probant morbi cutanei, monstratque maceratio arte parata.

Diversa etiam cuticulæ crassities quæ durorum corporum attritu fit major in volis manuum plantisque pedum, & callosa quidem, lamellis stratum super stratum additis; undè enervatur tactus exquisitior.

Non solùm cutem investit epidermis, ex partibus internis in internas disseminata per magnos hiatus reflexa diffunditur.

Deprehenduntur insuper microscopii ope cuticulæ expansiones quæ cutis poros permeant usquè ad tubulos cryptarum vel glandularum cutanearum excretorios, à quibus tamen ignè, cantharidibus, & gangrenâ eam recedere observamus. De promptâ regeneratione non autem de verâ origine (1) omnes consentiunt.

Quæquæ sit, cutem ab attritu & dolore defendit epider-

(1) *Vide Morgagni, Advers. Anat. pag. 13.*

mis, sicque juvat tactûs sensum & moderatur. Cuticulâ abrasâ; conspicuæ occurrunt eminentiæ quædam mammoïdeæ, hic villosæ, illic piramidales, quæ penicillatæ & radiatim dispositæ, ab extremis nervorum propaginibus hinc & indè perreptantibus efformantur & in digitorum apice, mammarum papillis, linguâ, labiis & in balano numerosiores, evidentioresque admodum reperiuntur (1).

Ex iis nervorum furculis exsurgit substantia mollis, pulposa, cuticulæ sic & cuti firmiter adhærens, reticuli vel cribri instar ordinata, cui corporis reticularis aut mucosi nomen à Malpighio concessum fuit.

Si Ruyschii experimentis fides adhibenda, potissimum ab eo pendet color cutis (2).

Laret illius principium, non verò usus; si quidem papillarum mollitiem & ad tactum aptitudinem tueri videatur. De glandulis miliaribus vel folliculis à Stenone & Malpighio, (3) de Sebaceis à Morgagnio evulgatis, (4) de poris tum arteriosis tum venosis inhalationi & exhalationi dicatis, ab Hypocrate & galeno cognititis (5), luculentis verò experimentis & indefessâ Sanctorii & Kaau observatione illustratis; (6) de pilis, unguibus & aliis cuti annexis partibus dicere strictior verat dissertationis cancellus; quibus de omnibus, Anatomicorum scriptis consulendum.

(1) Winslow, *Expos. Anat. Traité des Tégum.*

(2) Ruyschii, *Advers. Anat.* Dec. III, pag. 26.

(3) *Epistol. de glandulis*, p. 5, edit. Londin.

(4) *Advers. Anatom.*

(5) Hypocrat. *Epid. Lib. vi, Sect. vi.*

(6) *Medica Statica Sanctorii.*

Item, de Perspir. Hypp. Kaau.

Cuti subjacet & adhæret laxiùs hîc, illîc firmiùs membrana cellularis aut adiposa. Eo dicitur nomine secundum corporis involucrum commune. Omnium organorum basis & fundamentum, alia aliis alligando, eorum consensum, variaque officia fovet & tuetur; ideòque meritò ad corporis humani elementa refertur tela cellulosa (1). Plurimis conflatur folliculis membranaceis ità inter se ordinatis, ut innumeræ efformentur cellulæ in puerili ætate copiosiores, in senili verò rariores, variæ expansionis mutuum commercium sortientes; quod perspicuè constat Emphysemate, Leucophlegmatiâ, necnon laniorum insufflatu.

In iis coacervatur interstitioli oleum tenue, blandum, in diversis locis spissitudine diversum, cujus secretioni arteriæ capillares, & resorbtioni venulæ inhiantes potissimùm favent (2). Epulis, somno, quiete mirum in modum augetur adiposus humor, & congestus non rarò nocet (3). Inediâ, motu, vigiliâ, curis animi, febre, morbo quolibet faciliè & brevi evanescit. In omnibus corporis partibus non æquè diffunditur pinguedo; quæ quidem varietas à vario illius usu pendet: sic musculos copiosè ambit ut facilior motus evadat, & minor attritio. Sic adiposæ partes, delicatesiores præbent lineamentorum tractus, undè venustior forma; sic risus sedent in fæminarum vultu, sic amabili globulorum formâ jucundiores fororiantur mammæ.

Alii sunt textûs cellularis usus, quos utpotè nostro proposito minùs necessarios, tacebimus.

Variæ sunt de glandularum structurâ opiniones (4); genera-

(1) Vide Halleri Elem. Physiol. tom. 1, lib. 1, p. 19.

(2) Ruyschii, Advers. Anat. p. 28.

(3) Halleri, idem, p. 50.

(4) Vide Laurentii Heisteri, compend. Anatom. de Adenologiâ.

tum verò denominantur partes peculiaris habitus, figurâ, colore, connexione, structurâ & usu ab aliis discrepantes. Illa autem organa constituit minutissimorum diversi generis vasorum apparatus, quæ tortuoso flexu disponuntur inter se, textu cellulari uniuntur, membranâ sibi propriâ involvuntur, plerumque etiam ductu excretorio donantur; unde eorum Parenchyma.

Ad id omnes glandulæ conferunt ut humorem quemdam, vasorum ope, secernant à sanguine.

Supervacanea foret de glandularum structurâ & usu prolixior expositio. Ex adumbrata descriptione, in pronò est explanare cur in morbo venereo qui humorem mucosum & sebaceum maximè afficit, toties laborent glandulæ, & veneni consortium adeò facilè admittant (1); undè varii & innumeri eructantur affectus de quibus postmodò nobis erit dicendum. Sed antequam symptomata insitæ luis venereæ exhibeamus, quædam sunt præmittenda de illius differentiis, & de variis ejusdem communicandæ modis.

E X C H I R U R G I A.

Circà Syphilidis naturam, originem & essentialem causam fluctuat etiamnùm auctorum incerta mens: detegendo velo, frustrâ insudârunt celeberrimi *Astruc* & *Fabre*, nihilque eorum scriptis addere jubet prudentia. Aget solummodò dissertatio nostra de morbo quatenus recens natos occupat; huic autem argumento præcedere debent indicatio temporum in quibus à conceptionis instanti, imò & ultrâ partum, à matre in fœtum derivari possit virus venereum, simul & illius communicandi

(1) *Astruc*, de morb. vener. tom. I, p. 426.

varietas (1). Contagii propagatio in quatuor dividitur tempora, conceptionis scilicet, gestationis, partûs, & etiam lactationis.

1°. Ubi primùm in utero materno fecundatur infanti rudimentum, vel alterutrum parentem, vel utrumque infestat lues, aut recens, aut jam à longo tempore sæviens; partem ipsam culpæ ream obsidet, totamvè sanguinis molem corrumpit; hinc & indè furit, vel injectâ antiveneorum catenâ cohibetur.

2°. È fonte puro dimanavit embryonis vita, & jam gravida mater venenum exhaustit; loco natali adhærens primariò virus, curationis idoneæ defectu, per integrum corpus serpit, & ad fœtum usquè cum succo alibili defertur.

3°. Accidit etiam ut gravida mater quæ, nullo se suspicatur pollutam veneno, luem tamen exitiali connubio mox parturienda contrahat, fœtusque eandem intrâ partûs angustias excipiat; sic vitales auras cum turpi morbo propinandas haurit inscius, & jam vitiato aëre fruitur.

4°. Pendet à mammis o rusc dulce & virus cum lacte fugit puerulus sive ab ipsa matre, sive à nutrice prætio conductâ, sæpiùs infidâ, quæ dùm porrigit ubera, porrigit simul innocuo & miserrimo infanti oscula venenosâ voluptate quasi fecundata.

Pro eâ multiplici modorum & temporum varietate quâ oritur venerea lues congenita, diverso viget intensitatis gradu; undè patet cur à parentibus Syphylide contaminatis nascantur infantuli illius pestis expertes, aut apud quos, per quoddam vitæ curriculum, quasi sopita jacetalii verò promptis

(1) Vide Observationes celeberrimi nostri *Petit*, luculentis illustratas Commentariis à celeberrimo M. *Fabre*, in libro jam laudato, tom. 1, pag. 6.

ejus furoribus devoveantur victimæ, aut larvatâ ipsius figurâ, rachitismo, scrophulis, variique generis obstructionibus obnoxii vitam trahant infelicem.

Quoties in hac morborum, vel, ut rectius dicam, symptomatum farragine defunt vera luis criteria, quæ solo temporis lapsu, eheu ferius dignoscuntur? Quoties fallaci symptomatum cohorte circumdatur idem ille morbus medicamentis nutriti simul & nutrito noxiis incassum oppugnandus? Quanti ergo præti æstimanda Diagnosi quam certam & inconcussam exhibebunt symptomata quædam luem veneream in recens natis frequentius comitantia? Itaque viam adhucdum leviter tritam adaperiat ipsamet experientia; jam inter innumeras & varias ejusdem morbi complicationes nobis Chirurgiam in Nosocomio dicto *Bicêtre*, exercentibus facem præviam obtulit (1), & tandem ex novo Hospitio emerget optata lux quâ tenebræ superstites sint discutiendæ. Hic incipit flum illud ariadneum quo gressus incerti deduci possint extrâ labyrinthum jamdudum inexplicabilem (2).

(1) Experimenta nostra in Nosocomio dicto *Bicêtre* incepta, consilio & opere juvit celeberrimus M. *Brun*, Nosocomii Generalis Chirurgus primarius, Doctor Medicus Remensis.

(2) Exorientis hujusce Hospitii curam gessimus unâ cum MM. *Colombier* & *Doublet*, D. M. P. omnem conjunctis viribus operam navavimus, totisque armis enixi sumus ut observationes experientiâ communi illustratas sive in Diagnosi, sive in tutiori curatione sedulò colligeremus. Jam Medicorum eorumdem indefessus labor, jam laudanda sagacitas, dignaque ministro humanitatis amico, cujus ope nobis aridet institutionis utilitas, publici fecerunt juris, & nostras in inquirendo morbo vigilias, & in curando successus.

Vide *Hospice des pauvres Enfants nouveaux nés, atteints du mal vénérien*. Paris, 1781, par M. *Colombier*.

Idem, *Mémoires de la Société Royale de Médecine*.

Mémoire sur les symptômes & le traitement de la maladie vénérienne dans les enfans nouveaux nés. Paris, 1781, par M. *Doublet*.

In omnes ferè corporis partes, sævit venerea lues etiam hæreditaria, & experienciâ judice, apud infantulos oculis, naso, ori, partibusque generationi dicatis adhærèt præcipuè. Hinc multiplex, turpissimumque istius satellitium efformant tumores, pustulæ & ulcera, quæ quidem ut certo disponantur ordine symptomata, cutem generatim, caput verò speciatim, truncum & artus obsidentia fideliter exponemus.

Plerumque lutea, fusca, livida, rugis, crustisque furfuraceis deturpata videtur cutis, variis maculata modis nunc apparet, nunc in ea plus minusvè impressa cernuntur inflammationis vestigia; mox horret erysipelatosi eruptionibus, pustulisvè altioribus, siccioribus & sæpè crustâ induratis, mox diversa serpunt ulcera. Hic tumores duri & indolentes, illic molles, acerbi, & lento quâsi gradu ad suppurationem vergentes deprehenduntur.

Vultum turpè deformant pustulæ siccae inflammatoriæ, purulentæ, nonnunquam imperiginosæ. Jam fugiunt faciei decus & splendor, eraduntur genuina sanitatis, lætitiæ & innocentiae lineamenta, jam fatalem typum insculpsit senectus maximè precox. Risuum, jocorumque naturalem locum usurpant macies, livor & rugæ, sicque tristis delineatur vultus, in puerulis contagio venereo non inquinatis rarè occurrendus. Quod quidem symptoma mox expressum, quâsi pathognomonicum, teste nostrâ praxi, affirmare licet: ideòque sic deformes recens nati sanæ nutrici non sunt committendi, nisi decem vel duodecim diebus elapsis, ubi tunc plerumque sincerus morbi character explicandus.

Sui sunt corio affectus quibus indicatur Syphilidis præsentia, erosiones scilicet initio simplices, quæ in coronali, parietali & occipitali frequentius occurrunt, latè serpunt, & albescent paulatim, mox exudat humor ichorosus & foetidus, mox nigricans

fit color, minitantis gangrenæ omen. Apparent etiam pustulæ variolas admodum referentes, vel ad lentam suppurationem paratæ, vel absque eadem exsiccatae.

Obsidetur insuper corium capillatum variis tumoribus quorum alii duri, rotundi, inæquales, alii molles cutis colorem non maculant, lymphaticorumque naturam æmulantur. Quidam inflammatorii in abcessum citius abeunt, & quandòque cariem ossium minantur.

Infestat rarò aurium ductus venerea lues, non nunquam tamen insurgunt eruptiones herpeticæ, necnon excoriationes pure ichoroso madidæ. Oculus suis quoque cruciatur morbis, undè palpebrarum œdema, præsertim superioris, Ophthalmia sicca, humida, purulenta, Epiphora, Erosiones & ulcera corneæ, albugo, abcessus interiores, ipsiusmet oculi liquamen, membranarum apertura, humorum fluxus, necnon Staphiloma. Tumescit pituitaria membrana, in sinuum ambitu oriuntur ulcera saniosa & mucus narium exsiccatur, undè earum obstructio, difficilis respiratio, puerorum deniquè sat frequens suffocatio. Hæc autem omnia mala iis potissimum incumbunt qui nullâ laborârunt Ophthalmiâ, tunc in olfactus organa ruit violentior pestis,

Os ipsum offenditur, sic pustulæ, apthæ, ulcera cancrofa quibus commissura labiorum, gengivæ & lingua premuntur. Inflammatio brevi accendit velum palati pendulum, amygdalas, uvulam & totum os omninò subvertit,

Varia inter symptomata quæ trunco imminet, annumerandæ veniunt eruptiones erysipelatosæ, herpeticæ, pustulæ complanatae, mox rubræ, vel lividæ, mox siccae & crustaceæ. Tumores & ulcera occupant axillas, scapulas, pectus, abdomen, umbilicum, inguina & clunes. Sæpè etiam ad spinam dorsi & os sacrum decurrunt tumores plus minùsvè elati, molles, fusci aut nigri,

quandòque spinæ bifidæ speciem referentes ; atin tegumentis tantummodò commorantur.

Apud utriusque sexûs infantulos sæpissimè patefunt rhagades fici , mariscæ , cristæ , condylomata & bullæ cristallinæ. Apud masculos scrotum , penis & balanus inflammatione corripuntur , œdemate , pustulis , ulceribus & fissuris cancræosis urgentur , sed liquorem virulentum per urethram defluentem nondùm detexit observatio. Puerulæ contrà nonnunquam obnoxie sunt materiæ luteæ , necnon vitiatæ fluxui , quæ à mucoso quâdam à vitæ initio fœminas afficiente discrepat. Vulva quoquè eorundem malorum sedes quæ in adultâ ætate luem veneream indicant.

Suis peculiaribus morbis subjiciuntur & manûs & pedes ; ungues crassi , scabri fiunt , & abortis ad radices reduviis , Paronychîa vulgò Panaritio , inflammatione , abscessu spontè decidunt. Altiora etiam talum dilacerant ulcera.

Fastidiosa hæcce tabula fideliter delineata eamdem offert malorum congeriem quæ adultam ætatem cumulat & excruciat. Illud autem notandum quod apud infantes virus glandulis & ossibus rariùs inhæreat , frequentius verò cuti & textui celluloso.

Frequentiora inter ulcera quæ in caput , scapulas , axillas , inguina , sacrum , clunes , talum denique impetunt , alia pendere videntur à compressione quâ laboravit intrà partûs angustias misellus infans , alia ab inflammatione leviori cui ânsam præbent vincitura funiculi umbilicalis , linteorum attritus , sordities , lotii vel fecum acrimonia , cutis sinus versùs axillas & inguina , continuus deniquè corporis incubitus.

Ex ea tam multiplici symptomatum caterva , quædam certo infiguntur typo , certamque morbi venerei præsentiam apud recens natos declarant ; sed virulenti omnes non eadem afferunt : hi dubia duntaxat , alii vera post aliquot dies solummodò exhi-

bent; in quibusdam latet virus, vel seriùs suo erumpendum caractere, vel aliorum morborum lavâ obtegendum.

Quàm verò miseræ humanarum scientiarum vices & conditio ! Vix nostra crebrior experientia suspicatur tempus quo propriis symptomatibus haud dubiè appareat apud infantes venerea pestis ; constat tamen eam versùs duo & decimum diem ab ortu sæpiùs expergeri, & varia mala ad illud, rarò ad remotius tempus insurgere.

Maneat ergò in arte nostra inconcussum longo duntaxat experientiæ & ratiocinii usu dubia à certis distinguenda esse venereæ luis hæreditariæ symptomata, tutamque è collecto observationum tenore deducendam esse prognosim.

Quid metuendum, quid sperandum, habitâ rerum ratione, tutiùs indicabit ulterior praxis; ex alienis verò (1), nostrisque hùc usquè collectis observationibus sequentia deducenda sunt corollaria.

Maximum sæpiùs portendunt periculum capitis ulcera; vel enim citiorem in gangrænâ delabuntur; vel lethalis sopor ea subsequitur, humoris in cerebrum metastatico defluxu.

Tenues corii capillati pustulæ plerumque benignæ, tumores duri & rotundi in variis capitis partibus vagantes, ociùs, molles contrà qui suprà fontanellam insident, seriùs, suppurationis terminum adipiscuntur : ex iis autem dimanat modò humor albidus, & viscosus, modò serum puriforme, & tunc depressi paulatim evanescunt.

(1) Vide *Astruc*, de morbis veneris, lib. iv, cap. v.

Levret, *Art des Accouchemens*.

M. Nils-Rosen, *Traité des Maladies des Enfans*, traduit par M. le Febvre de Villebrune, D. M. p. 556.

Doublet, *Mémoire sur les symptomes & le traitement de la Maladie Vénérienne dans les enfans nouveaux-nés*.

Fatalis & præfaga mortis imago in recens natis senilis vultus, ejusque decrepitude, non tamen certò lethale signum, si modò symptomatum comitantium minor urgeat impetus.

Cum purulentæ fluunt nares, muci saniosi aut inspissati præsentia oppilantur & irritantur, difficilisque anhelat respiratio, tunc mors ostia pulsat. In hoc casu nasi sinus tumefactâ Schnei-deri membranâ penitus oclusos, ulcuscula sparsim disseminata, cerebri & pulmonum infarctus explorat cadaverum anatomica sectio.

Oculorum verò morbi non tam gravi periculo laborant, & artus peritæ curis facillè cedunt; funestè tamen accidit aliquoties globi ipsius suppuratio, sicque cerebro imminet periculum.

Quibus os occupatur, maximi momenti sunt morbi, quorum propagatione œsophagum vivida nonnunquam corripit inflammatio; undè irrita lactis suctio. Cæterarum verò hujusce organi affectionum, non eadem viget gravitas. Labiorum, gingivarum cancri vix emergentes, & paulò numerosiores, coloris rosei, lutei, albescentes nihil triste ominantur. Non idem dicendum de eis qui confertim linguæ apicem & palatum invadunt, altius infiguntur, & fuscâ crustâ obteguntur. Minimè formidandæ sunt aphthæ latæ, parùm vividæ, oris interioris superficiei tantùm adhærentes (1); sed mors est in propinquo, si iis immiscetur miliaris infantulorum morbus qui, à Syphilide etsi alienus, cum ea lethaliter sæpius implicatur (2).

(1) Vide de cognoscendis & curandis morbis ab Herm. Boerhaave. Aphor. 985, &c. Celeberrimumque illius Commentat. Swieten.

(2) Morbus ille Scorbuticæ indoli sat affinis, ab aëris corruptela ortus, sicque in numerosis Nosocomiis frequentissimus, os interius, continuè digestivarum viarum systema infestat, & sub specie punctulorum albescentium ab initio sese prodit, undè varix denominationes gallicè *Millet*, *Muguet*, *Blanchet*. De illâ affectione quam atrocem vocat Celeb. *Levret*, silent plerique scriptores. Sed in luculentis regiæ Chirurgiæ Academiæ Actis egregiè describitur. Vide *Maladies de l'intérieur de la Bouche*, vol. V.

Cutis pustulæ tenues , & rarò disseminatæ , ad suppurationem citò vergentes , benignæ sunt indolis ; malignæ verò , latæ , duræ & crustacæ. Eiusdem tumores , abscessus & ulcera plerumquè facillè curantur.

Periculum abest à tumoribus spinæ dorsalis , & ossis sacri non purulentis , purulentos autem graviter subsequuntur caries & gangræna.

Rubores , rhagades , varii generis , excrescentias tum in ano , tum in genitalibus utriusque sexûs organis , dum ulceratio advenit , difficilè vincit remedium energia.

Nihil metuendum à fluxu virulento quo afficiuntur puellulæ necnon à laborum pudendi œdemate.

Pedes & tibie obsidentur erysipelatibus , & œdematosi infiltrationibus gravissimis , sæpèque lethalibus , cum in hæc partes metastaticè irruit humor ophthalmicus.

Metum injiciunt psoricæ eruptiones , pustulæ crustacæ , & ulcuscula quæ , in extremis digitorum frequentiora , ungues erodunt ad radices.

Facillimè curantur talorum ulcera.

Iteratâ observatione constat infantulos quibus laxa cutis , & diffluens pinguedo , ad quartum circiter mensem succumbere œdematosos , & apertis cadaveribus infarcta capitis , pectoris & abdominis viscera , infiltrationes necnon feri effluxus deprehenduntur.

Hæc sunt symptomata venerea apud recens natos obvia , magis , minùsve noxia. Alia autem ab implicato morbo pendent , venereoque graviùs important periculum ; sic dentitio , convulsivi motus , rubcola , variolæ , & præsertim morbus miliaris qui , si modò vividior irruat , plerumquè lethalis ; tunc enim defraudatur infans rucce alibili ad vitam degendam necessario , mediisque lui veneræ debellandæ idoneis.

Jam virus syphiliticum sub multiplici respectu consideratum habemus, jam varii illius à matre in fœtum propagandi modi in lucem exponuntur, jam diversæ, ut ita dicam, formæ, & innumeræ complicationes indicantur: quid ergò superest, nisi ut plana fiat curationis via quam monstravit ratiocinium, & tutiorem reddet experientia?

Circà methodum quâ curandi sunt infantes unà cum miasmate venereo congeniti, duo adimplenda veniunt curationis momenta.

1º. Nutricum lac hydrargiri partibus imbutum exhauriant recens nati.

2º. Sustineantur congruâ vivendi ratione ætati & morbo maximè accommodatâ.

Methodus pro nutricibus adhibenda circà quadruplicem versatur cardinem, 1º. exitiosæ partus sequelæ præcaveantur & sanentur, 2º. antivenerea tempore opportuno administrentur, 3º. propugnentur & debellantur peculiaria quædam symptomata, 4º. tandem præscribatur victûs ratio curationi idonea.

Missa facimus ea mala quæ sæpiùs partum sequuntur, febrim lacteam, uterinam hæmorrhagiam, lochiorum suppressionem aut imminutionem, quæ tamen rarò nutricibus accidunt; his nihilominùs infelicitèr obviis, ad solita remedia confugiendum.

Est autem morbus puerperis & nutricibus sat frequens, vulgatiores tamen iis quas afficit venerea labes, maximi quidem periculi, cum lactis suctum impediat, scilicet mammarum ingurgitatio ab aëris frigidioris contactu, à duri cujusdam corporis attritu, ab imprudenti vivendi normâ, necnon, ut evenit frequentius, à scissuris & rhagadibus areolæ, & ipsius papillæ ulcerationibus oriunda; tunc acerbissimi dolores sanguinem, cæterosque humores in mammam derivant irritatam. Quoties prominent abscessus secretionem & excretionem lactis sistentes?

Quoties metastatico impetu in varia organa varii morbi, & ipsa mors, nimum præceps, ingruunt?

Areolæ & papillæ scissuris levamen affert, teste nostrâ praxi, medulla in longis ovium ossibus reperiunda, balneo mariæ liquata.

In mammarum infarctu prosperè succedunt cataplasmata emollientia, maturantia, unguenta digestiva, suppuratoria, necnon haustus vi diaphoreticâ & leniter purgante donati.

Quàm periculosa sit lactis metastasis frequentior & tristior docet nos experientia, præsertim cum in viscera vitæ necessaria irrumpit. In re tam promptè gravissimâ ponenda spes in venæ sectionibus, vesicatoriis, balneis, necnon diaphoreticis & leniter aperientibus decoctis.

Si verò organa minoris momenti impetum sustinent, tunc non ita urget periculum, & in promptu sunt medicamenta. Naturæ autem viribus consulendum quæ materiam lacteam vel ad cutem sub specie febris miliaris propellet, vel ad renes, undè copiosa simul & critica lotii copia.

Varias inter Mercurii præparationes quas instituit Empeiria, hydrargirosæ inunctiones nobis videntur anteponendæ. Prima adhibenda frictio ad unguenti Neapolitani semidragmam, quæ dosis, ad dragmam unam & semissem paulatim & gradatim adaugetur, ultra quàm progredi vetat prudentia; si enim numerosiores, viciniore, nimiâ copiâ, nullisque balneis interpositis administrentur illitus, tunc pueruli delicatiores intimis torquentur doloribus; mox fluxus alvi lientericus, viridescens miseros fatigat, & post duodecim horas ab unctione, anxietatibus plerique premuntur infantuli.

Inter unamquamque frictionem, trium dierum ponitur intervallum, & etiam longius dummodò sive nutriti, sive recens nato quid insoliti eveniat. Quæ quidem unctionum methodus

prudenter instituta nutricum os servat intactum, plurimasque ad extremum sanationis curriculum deducit à quocumque malo immunes.

Quæ, duobus infantulis ubera porrexerunt, hydrargiri effectus minùs fuerunt expertæ quàm unius pueruli nutrices: undè constat specifici partem maximam in nutritos è lactis fontibus derivari, majoremque dosim pro nutricibus esse adhibendam (1). Varia igitur remedii dosis, varium quoquè administrandi tempus (2), pro temperamentis, mali gravitate, variorum symptomatum naturâ, necnon puerulorum debilitate.

Nutrices in flore juventutis benè constitutæ, quibus cutis subfusca & firmior, feliciùs & ociùs curationis terminum assequuntur. Torpet autem iners remedium per quindecim circiter dies apud eas quæ jamdudùm syphilide laborant, & apud quas illius symptomata hætenùs nullo modo fuerunt mitigata.

Uctionibus methodicè adhibitis pleraque facillimè cedunt symptomata, alia citiùs, v. g. verrucæ, ulcuscula cancrofa, &c. Alia seriùs, v. g. vaginæ ulcera, variæ ad anum excrecentiæ gonorrhea virulenta; quæ omnia, peculiaria sibi vindicant medicamenta: valent idèò fots emollientes, lotiones deterisivæ, cataplasmata, unguenta & emplastra tùm resolventia, tùm maturantia, plerumque verò topica hydrargiro imbuta. Conferunt maximè locales illitus, unà cum suffumigationibus cinnabarinis, aut rectiùs cum mercurio crudo parandis, præsertim si rebelles accidunt fungositates & excrecentiæ quæ causticis & quâcumque operatione acerbâ non sunt debellandæ; dolor enim lactis rivos, ut ita dicam, claudit (3).

(1) Ad curationem plerumque requiruntur unguenti Neapolitani $\frac{3}{5}$ v.

(2) Ultrà tres menses sæpiùs non retardatur nutricum sanatio.

(3) Fungosâ vaginæ excrecentiâ cruciabatur juvenis, uberiori lacte fœ-

Nutricum simul & puerulorum curationi potissimum confert idonea vivendi ratio; ea sit quæ alimentum juxta modum suppediret, alvum liberè & facilè subducat, saponaceo vehiculo, Specifici vires adjuvet, humorumque acrimoniam dulcioribus succis involvat & temperet. Suademus itaque lac, ova, juscula, plantas oleraceas, fructus benè coctos aut maturos, panem optimâ fermentatione concoctum, & etiam carnes juvenilium animalium tenerimas. Meri potus non omninò ablegandus, vires & tonum conciliat ventriculo, tristitiam fugat, & quodcumquè viscus languidum exsuscitat.

Tutiorè & citiorè vim exerit remedium, si pleno haustu potat ægra nutrix ptisannam hordeaceam, orizaceam, gramineam glycyrrhisâ pauxillum edulcoratam, vel cum florum pectoralium infusionibus præparatam.

Ex institutâ nutricum curatione pendet sanatio infantulorum lue venereâ inquinatorum, at nihilominus vis hydrargiri, tenerimæ ætati frequentium morborum natura, necnon victus accomodatus, peculiaria quædam expostulant.

Experientiâ freti spontè asserimus nocivè minùs agere specificum in recens natos qui priùs in sinu materno præparationes antisiphilicas quasi delibârunt; hydrargirosæ verò virtutis nondùm conscios expectant colici dolores, absque ullis evacuationibus, calor acris & urens, jactationes, convulsivi insultus; nihil appetunt, sedent in ore pallor & macies; quibus tamen incommodis varias addunt mutationes varia atmospheræ conditio, varia nutricum indoles, & diversa agendi ratio.

Suspensio mercuriali illitu, emolientibus & anodynis largo

cundans nutrix, operatione gravi & acerbâ à nobis institutâ, manum ad dimidium volumen crastinâ die detumuerunt, & ad priorem formam aut ubertatem pristinam per reliquum nutritionis tempus non petuerunt explicari.

haustu potis hæc mala sæpissimè fugantur. Convulsivos motus proximâ morte minantes, mirum in modum, compescuit enematum camphoratorum usus.

Attento igitur oculo Mercurii effectus in nutrices & infantulos sequatur prudens Chirurgus; eundem non fugiat, pro singulo curationis tempore, diversus in puerulorum symptomata remedii agendi modus; variat enim citior aut tardior illius energia pro symptomatum naturâ, intensitate, diversâ tùm nutricis tùm nutriti sensibilitate, necnon irritabilitate.

Mense elapso ab hydrargiroso lactis usu, siccantur pustulæ; aut in suppurationem abeunt, defervent inflammationes cutanæ, discutiuntur œdemata, & mundificantur cancri; jam non serpunt ulcera, exceptis tamen iis quæ caput, umbilicum, & rēnes occupant. Tunc nova fulget facies, evanescunt rugæ, facilius fit deglutitio, os roseo colore subridet, resolutione, suppuratione & quasi transudatione desinunt tumores.

In oculorum morbos promptiores effectus exerit medendi methodus; at felix medicamentorum cursus, ut ita dicam, retardatur nonnunquam aphthis gangrænosis quæ tunc repullulant, & inhibetur miliari morbo qui, etsi venereæ luis nullo modo particeps, ingravescit contagiosè, eoque funestior sævit quod, omninò prohibetâ lactatione, alimento & medicamine miser defraudetur infantulus. Ineunte secundo mense, nova sæpiùs exsurgit symptomatum turba; variis innascuntur partibus lymphatici & steatomatosi tumores, qui quidem molliter fontanellæ insident, renitenter autem juxtà scapulas, spinam dorsalem, & os sacrum insiguntur. Tunc excoriantur & ulcerantur tala, horrent pustulis & pedes & manus, fluxusque quasi gonorrhæus ex organis puerulatum genitalibus non rarò derivatur.

Varia inter hæc symptomata, difficilior & tardior tumorum

caput, scapulas & extrema præsertim obfidentium sanatio : si moras patitur suppuratio, maturantibus emplastris adjuvetur ; si pus maturum in aliquo coacervatur loco, lanceolâ instituatur incisio, & reliquum curationis opus naturæ committatur.

Nullo autem oppugnandi sunt instrumento tumores juxta spinam dorsi & os sacrum insidentes, eorumque suppuratio cautè arcenda, aliter enim vertebrae sæpiùs depascitur caries.

Intrâ quadraginta vel quinquaginta dies silet symptomatum venereorum impetus ; fuerunt plurima, & quæ supersunt, in meliorem statum vergunt. Anomalis tamen febribus & diarrhæis ad id tempus subjacent obnoxii infantes ; hæc autem mala à primarum viarum infarctu oriunda sanant radix brasiliensis & minorativa : una cum temporis lapsu plerumque decidit morbus, ita ut vires paulatim accedant. Nitet in ore color roseus, & valens corporis habitus sanitatem prænuntiat ; sic inter sex menses sanatur hæreditaria venerea lues, aut saltem maximè mitigatur.

Infantulos autem alia manent interdum incommoda. Debilissimos & cacochimiâ quasi prostratos fatigat valetudo in longum producta, morbisque sui veneræe prorsus alienis retardata ; ita leucophlegmatia, abdominis ingurgitatio, acida cachexia, & diarrhæa quam sæpè excipit dyssenteria, quibus feliciter admodum succedunt ipecacuanha, leniter purgantia, pulvis cancrorum, aqua orizæ aromate condita, cardiaca leni virtute pollentia, & vinum cum absinthio paratum.

Sic morbosii infantes ultra octavum mensem ubi primum erumpit dentitio, mortem rarè effugiunt.

Pro variis ætatis, necessitatum, morbi & curationis circumstantiis, necnon pro vario nutricum statu, varia instituenda est vitæ ratio.

Per

Per sex menses sufficit tantummodò nutricis opipatæ lac ;
cujus inopia ad caprinum cogit. Lactis etiam vices felici successu
gerunt aqua orizæ simplex , hordeacea melle edulcorata , &
etiam pauxillo vini corroborata.

Notandum verò quod duos infantulos , nutrire non valeant
puerperæ : lac enim succo alibili parum turgens , duplici nu-
tritioni fit prorsùs inhabile ; sicque , suadente experienciâ , abo-
letur usus exiguo nutricum , & ingenti puerulorum numero
primùm in novo hospitio usurpatus ; & bono animo fatemur
lacti pauperrimo ascribenda esse mala quæ convalescentes ex-
pectant puellios , & debilitatem , cacochimiam , aliasque hu-
jusce generis misérias morte tandem terminatas important.

Ad quinque vel sex menses præscribuntur cremores hordea-
cei cum lacte parati , panatæ , & juscula ex carne animalium
deprompta , bis in diem assumenda (1).

Sed infelicitè contigit ut plurimi , variorum morborum
ratione , suctionis impotentiâ , ipsomet nutricum defectu , lac-
tatûs beneficio frui nequeant ; tunc ad media jam exarata con-
fugiendum. At eheu ! intrà primi aut alterius mensis spatium
miserrimè pereunt , sive venereæ luis affectibus , sive miliari
morbo & sæpiùs marasmo confecti , quibus ea depromuntur
adulterina alimenta. In hoc tam gravi rerum articulo nostra
mens erat moleculas hydrargirolas in nutricum cubiculis disse-
minatas suctionis impotentibus maximi fore emolumenti ad
arcendam symptomatum gravitatem ideòque expectandam lac-
tationis facultatem ; vota autem & experimenta delusit eventus.

(1) Lege luculentam Consultationem à saluberrimâ Facultate Parisiensi
promulgatam circà recens natos in Nosocomio Generali Aquisextano
alendos.

Feliciorem verò promittunt exirum suffitus quos mercurio crudo in ignem projecto obtinemus (1).

Ex observatis ideò certa & tristis deducenda venit conclusio artem vel diæticè, vel therapeuticè huc usque esse mancam erga infantulos qui, miliari morbo, aut venereis symptomatibus in os detonantibus laborantes, suctione & deglutitione orbantur. Quid ergò impedit quominùs novam nutritionis curationisque viam artis periti interrogare audeant? Nonnè nutritioni inservire possent tùm enemata jusculina, tùm lac ope fistulæ ad stomachum usque delatum? Nonnè curationi prodesse antivenerea lacticina quæ suasit celeberrimus *Levret* (2)? Quâ de novâ methodo silendum, usque dùm tutiùs instituta experimenta quid sit sperandum indicaverint (3).

(1) Sic quinque infantulos aphthis gangrænosus versùs os interius occupatos sat prosperè curavimus. In omnibus saltem plurima fatalis illius morbi mitigata fuère symptomata, quæ omninò in tribus evanuerunt. Verat tamen prudentia ut tali auxilio nimio opere credamus, eos enim omnes rapuit infida mors in posterum nutritionis defectu, diarrhæa & marasmo accessita.

(2) *L'Art des Accouchemens, troisième édition, p. 266.*

Idem, vide Nils-Rosen.

(3) Illius celeberrimi *Levret*, vestigiis insistens hujusce actûs *Præses*, variis præparationibus hydrargyrosi caprinum lac antisymphiliticâ virtute donavit; & ex quibusdam experimentis eo cum institutis, etsi nihil certi valeat hæcenus affirmari, fulget tamen spes plurima in posterum ex eadem methodo sagaciter calcata & ad perfectionis apicem deductâ, in genus humanum derivanda esse commoda. Lactatione enim quocumque modo impeditâ, aut deficientibus nutricibus, vicarium illud in promptu erit auxilium; valebit quoque & sapissimè pro adultis venerèa phthysi, nimia virium deperditione, provectionisve ætatis imbecillitate, immediatæ mercurialium administrationi impatibus; sicque dictâ lacteâ antivenereâ nutriendis & sanandis.

Expressam nunc habemus tabulam in qua varia luis venereæ apud recens natos symptomata & incrementa carbone notantur, in quâ variæ ejusdem complicationes cum morbis puerilibus miasmate syphilitico minimè deturpatis, & præsertim eo cum terribissimo quem miliarem vocant, exponuntur, in qua tandem depinguntur peculiaria mala quibus os afficitur, unde irrita lactatio & deglutitio. Quibus omnibus in antecessum delineatis vix quosdam unà cum syphilide congenitos fatum ultimum fugere judicandum.

Si tamen attentè perpendamus innumeras calamitates quæ infantulorum incunabula, & præsertim in nosocomiis obsident, si nostris oculis continuò sit obvia mors quæ recens natos omnes lue venereâ contaminatos cito subsequitur pede, si denique non rari successus in novo hospitio enati, & per diem invalescentes animo obversentur (1) & omnia hæc æquâ lance ponderentur, victrix erit, ni fallimur, ea curandi methodus fusiùs forsan exposita quam ratiocinium & experientia temporis lapsu adjuvabunt.

(1) Si calculo promiscuè subjiciantur in ipsomet hospitio recens nati, vel ad illud deveci, sive nutricum lacte fuerint enutriti, sive defraudati, apud quos vario circumstantiarum tenore nulla lactatio, nulla proinde vera curatio; aut quos diversis morbis lue venereæ nullo modo congeneribus tentatos rapuit nefanda mors; evasit sana quarta ægrotantium pars. Vide *Mémoire sur les symptômes & le traitement de la maladie vénérienne dans les enfans nouveaux nés*, pag. 75.



*HAS THESES, Deo juvante & Præside M. PETRO FAGUER,
Artium Liberalium & Chirurgiæ Magistro, Regiæ Academiæ
Chirurgiæ Consiliario, Scientiarum, Humaniarum Litterarum
& Artium Academiæ Catalaunensis Socio, Regiarum excu-
biarum Legionis Equestris DE VILLEROY Chirurgo Majori,
Saluberrimæ Facultatis Remensis Doctore, tueri conabitur
RENATUS ALEXANDER FAGUER, DESPERRIERES
Cenômanus, Artium Liberalium Facultatis Parisiensis &
Chirurgiæ Cenomanensis Magister, nuper Nosocomii Generalis
Parisiensis in domo dictâ Bicêtre, nunc in Hospitio publico de
Vaugirard, Chirurgus præcipuus, Theseos Auctor.*

*Die Lunæ 29 Mensis Julii 1782, à sēsqui-secundâ post meridiem
ad septimam.*

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

PRO ACTU PUBLICO
ET
SOLEMNI COOPTATIONE.



PARISIIS,

Typis MICHAELIS LAMBERT, Regii Chirurgiæ
Collegii necnon Academiæ Typographi, viâ Cithareâ.

M. DCC. LXXXII.